

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן עניינים

- א.במופלא שבבית דין הכתוב מדבר
2.....
- ב.אל המקום מלמד שהמקום גורם
2.....
- ג.זקן ממרא אינו חייב אלא על דבר שזודונו כרת ושגנתו חטאת
2.....
- ד. יועץ שיודע לעבר שנים ולקבוע חדשים כדתנן הן העידו שמעברים את השנה כל אדר
6.....
- ה.מה תשיעי בעי שימור אף עשירי בעי שימור
7.....
- ו.דין בתו מאנוסתו דאמר רבא אמר לי רב יצחק בר אבודימי אתיא הנה הנה אתיא זמה
9.....
- ז.דם הירוק ... וחכמים מטהרין
10.....
- ח.דם לידה ... מעין אחד הוא התורה טמאתו והתורה טיהרתו
11.....
- ט.קישתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום אם שפתה מעת לעת וילדה הרי זו יולדת בזוב
12.....
- י.שנים שדנו דיניהם דין אלא שנקראין בית דין חצוף
12.....
- יא.מכות בשלשה
13.....
- יב.אם בהרת קדם לשער הלבן טמא אם שער לבן קדם לבהרת טהור ספק טמא
13.....
- יג.לעולם אין הבית טמא עד שיראה כשני גריסין על שתי אבנים בשתי כתלים בקרן זוית
14.....
- ארכו כשני גריסין ורחבו כגריס

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

דף פז.

א. במופלא שבבית דין הכתוב מדבר

כבר התבאר לעיל דף פו: שאין זקן¹ ממרא חייב מיתה עד שיהא חכם שהגיע להוראה סמוך בסנהדרין ויחלוק על בית דין בדבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת או בתפילין ויורה לעשות כהוראתו, או יעשה הוא על פי הוראתו ויחלוק עליהן והן יושבין בלשכת הגזית, אבל אם היה תלמיד שלא הגיע להוראה והורה לעשות פטור, שנאמר (דברים יז פסוק ח) **כִּי יִפְלֹא מִמָּוֶד דְּבַר לְמִשְׁפָּט מִי שֶׁלֹּא יִפְלֹא מִמֶּנּוּ אֵלָּא דְּבַר מוֹפְלָא**².

היה חכם³ מופלא של בית דין וחלק ושנה ולמד לאחרים כדבריו אבל לא הורה לעשות פטור, שנאמר (שם פסוק יב) **וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּזִדּוֹן וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בִּזְדוֹן לֹא שִׂיֵּאמַר בִּזְדוֹן אֵלָּא יוֹרֵה לַעֲשׂוֹת או יַעֲשֶׂה הוּא בַּעֲצֻמוֹ**.

ב. אל המקום מלמד שהמקום גורם

מצאן חוץ⁴ למקומן והמרה עליהן פטור, שנאמר (שם פסוק ח) **וְקָמַתְּ וְעָלִיתְּ אֶל הַמָּקוֹם מִלְּמַד שֶׁהַמָּקוֹם גּוֹרֵם לוֹ מִיתָה, וְכָל אֱלוֹ וְכִיּוּצָא בָּהֶן שֶׁהֵן פְּטוּרִין מִן הַמִּיתָה יֵשׁ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל לַנְּדוּתָם וְלַהֲפָרִישׁן וְלַהֲכֻתָן וְלַמְנַעַן מִלְּלַמֵּד כִּפִּי מַה שִּׁירָאָה לָהֶן שֶׁהַדְּבַר צָרִיךְ לַכֵּךְ**.

ג. זקן ממרא אינו חייב אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת

¹ שם הלכה ה

² ובתלמוד שלא הגיע להוראה הכל פלא (כס"מ שם)

³ שם פ"ג ה"ו

⁴ שם הלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

כבר התבאר לעיל דף פד: בית דין⁵ הגדול שבירושלים⁶ הם עיקר תורה שבעל פה והם עמודי ההוראה ומהם חק ומשפט יוצא לכל ישראל ועליהן הבטיחה תורה שנאמר על פי התורה אשר יורוך זו מצות עשה וכל המאמין במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהן ולישען עליהן.

כל מי שאינו⁷ עושה כהוראתן עובר בלא תעשה⁸ שנאמר (דברים יז פסוק יא) לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, ואין לוקין על לאו זה מפני שניתן לאזהרת מיתת בית דין שכל חכם שמורה על דבריהם מיתתו בחנק שנאמר (שם פסוק יב) האיש אשר יעשה כדון לבלתי שמע אל הפה העמיד לשפת שם את ה' אלהיו או אל השפט ומה האיש ההוא ובערף הרע מישראל.

זקן ממרא⁹ האמור בתורה הוא חכם אחד מחכמי ישראל, שיש בידו קבלה שאומר כך קיבלתי מרבותי, או שהוא דן באחת מי"ג מדות ומורה בדברי תורה כמו שידונו ויורו כל חכמי ישראל, ובאה לו מחלוקת בדין מן הדינים עם בית דין הגדול, ולא הודה לדבריהם אלא חלק עליהם והורה לעשות שלא כהוראתן, גזרה עליו תורה מיתה, ומתודה ויש לו חלק לעולם הבא.

ואף על פי שהוא דן באחת מי"ג מדות כשיטתו, והן דנים כשיטתם הוא קבל והם קבלו, ואפילו אומר כך נראה בעיני והם אומרים כך נראה בעינינו, בין

⁵ רמב"ם ממרים פ"א ה"א

⁶ משמע שאינו אלא לבי"ד הגדול שבירושלים ולקמן מבואר שנחלקו הראשונים בדבר זה

⁷ שם להכה ב

⁸ עיין בש"ך יורה דעה סימן רלט ס"ק כ שהביא תשובת מהר"ל י' חביב סימן ק"ג שכתב דדבר דרבנן חמיר מפי מחצי שיעור שאסור מן התורה דכשהוא אסור מן התורה הוי מרבוי דכל דוקא וליכא לאו מיוחד לאיסורו וכל שאין איסורו מפורש חל עליו שבועה (כמו דבר שהוא מה"ת שאינו אלא מדרש חכמים ואינו מפורש בתורה) מה שאין כן כשהוא אסור מדרבנן דאיכא לאו דלא תסור ועוד דדבר שהוא מדרבנן איכא למימר העמידו דבריהם כשל תורה עכ"ל עיין שו"ת האלף לך שלמה יו"ד סי' רב ועיין בשו"ת אנרות משה חלק יו"ד א סימן קלב שכתב "יש לחלק בין עשה ללא תעשה דכשנשבע לעבור על איסור הויא שבועתו לסור מדבריהם ולא לקיים דהא הם אסרו והוא נשבע שלא ישמע להם ונמצא שהוא נשבע לבטל איסור תורה שנתחדש שלא חלה ע"ז שבועה. אבל בעשה לא הויא שבועתו שלא לשמוע לרבנן אלא לגרום שלא יצוו אותו כלל דמאחר דיהיה אסור מצד שבועתו להדליק נר חנכה לא יחייבוהו בהדלקה משום דא"א לו לעבור שבועתו ונמצא שלא הויא שבועתו לעבור על לא תסור דהא אחרי שישבע לא יצוו לו וא"כ לא יסור מדבריהם אלא הויא שבועתו לעבור על פרט זה דהדלקת נר חנכה וזהו רק מצוה דרבנן שלא שייך ע"ז חדוש התורה שלא חלה לבטל מצוה".

⁹ רמב"ם ממרים פ"ג ה"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

שהיו הן אוסרים והוא מתיר בין שהיו הן מתירין והוא אוסר הרי זה חייב מיתה,

אפילו הוא¹⁰ היה אומר מפי הקבלה ואמר כך קבלתי מרבותי, והן אומרים כך נראה בעינינו שהדין נותן, הואיל ונשא ונתן עליהן בדבר ועשה או שהורה לעשות הרי זה חייב, ואין צריך לומר אם הם מורים מפי הקבלה הרי התורה חלקה להם כבוד ואם רצו בית דין למחול על כבודן ולהניחו אינן יכולין כדי שלא ירבו מחלוקת בישראל.

י"א¹¹ שכן הדין אם חלק עליהם בגזרה מן הגזרות שגזרו בדבר שיש בשגגתו חטאת וזדונו כרת, כגון שהתיר החמץ ביום ארבעה עשר בניסן בשעה ששית, או אסרו בהנאה בשעה חמישית, הרי זה חייב מיתה וכן כל כיוצא בזה¹².

¹⁰ רמב"ם שם פ"ג ה"א וה"ד וכס"מ שם ופ"ד ה"א וכס"מ שם

¹¹ רמב"ם שם פרק ד הלכה א

¹² עיין בקונטרס דברי סופרים לר' אלחנן וסרמן אות א – ג שהביא מה שכתב ע"ז בכ"מ שם, ד"ז פשוט, שכיון שהמקדש בחמץ משש שעות ולמעלה אין חוששין לקידושין, הרי מחלוקת זה בדבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת עכ"ל: ומבואר מדברי הכ"מ דמפרש בכונת הרמב"ם, שהכרת הוא לענין תפיסת קידושין, ולפי"ז לאו דוקא אם נחלקו באיסור חמץ דרבנן אלא ה"ה אם נחלקו בשאר איסורי הנאה של דבריהם, כגון בערלה וכלאי הכרם אף שאין בהן כרת, אבל באמת דברי הכ"מ צ"ע, דמלשון הרמב"ם נראה דהכרת הוא מפני שחמץ הוא דבר שזדונו כרת, אבל אלו נחלקו בערלה של דבריהם אינו נעשה זקן ממרא: אמנם באמת צריך טעם לזה, שהרי כתב הרמב"ם שם בה"ב, אחד שנחלקו בדבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטאת, או שנחלקו בדבר המביא לידי דבר שחייבין על זדונו כרת, כיצד וכו' אפילו אחר מאה דברים אם יבא בסוף לידי דבר שחייבין על זדונו כרת, בין שהיה הזקן מיקל והן מחמירין, בין שהיה הוא מחמיר והן מקילין חייב עכ"ל, וכיון דס"ל להרמב"ם (ע"י רפ"ה מהל' אישות במ"מ ולח"מ) דמקדש באיסורי הנאה דרבנן אינה מקודשת, וגם ס"ל דנעשה זקן ממרא דרבנן, א"כ ל"ל לתלות הטעם דבחמץ איכא כרת, ת"ל דנ"מ לענין קידושין אפילו בשאר איסוה"נ שאין כרת בעצמן, וכמו באיסורי הנאה דאורייתא, דאפילו אם נחלקו בערלה שאין בה כרת, מ"מ נעשה זקן ממרא, משום דנ"מ לענין קידושין, א"כ ה"נ אם נחלקו בערלה של דבריהם ג"כ נ"מ לענין קידושין: ובאות י כתב ודברי הכ"מ יש לתרץ קצת דאזיל למעמיה שכתב רפ"ה מהל' אישות בפירוש דברי הרמב"ם דהמקדש באיסוה"נ של דבריהם מקודשת חוץ מחמץ בשעה ששית עיי"ש וא"כ לא אשכחן בשאר איסוה"נ של דבריהם נפקותא לענין קידושין וע"כ צייר הרמב"ם הנפקותא רק בחמץ בשעה ששית ומ"מ עדיין אינו מיושב כל הצורך דמשמעות לשון הרמב"ם דהכרת הוא משום חמץ ולא משום קידושין: ועיי"ש באות ז ח שכתב והנה ברמב"ם [שם] איתא, שאם נחלקו בציצית או באתרוג אם הן כשרין למצוה או לא אינו נעשה זקן ממרא עיי"ז, דאין בו נפקותא לענין כרת, וראיתי מקשין ע"ז דהא אפשר שיהא בזה נפקותא לענין קידושין, דאם החומטין כשרין לציצית יש בהן שוה פרוטה ואשה מתקדשת בהן, ואם הן פסולין אין בהן שוה פרוטה, עוד הקשו דנ"מ אם מותר לצאת בהטלית בשבת, דהיוצא בשבת בטלית שאינה מצויצת כהלכתה חייב, דכשהציצית כשרין החומטין הן צורך הבגד ובטלי לגבי הבגד, וכשהן פסולין אינן צורך הבגד [עייין בארצות החיים הל' ציצית ס"י]: ונראה דהא דנעשה זקן ממרא ע"י דבר שזדונו כרת הוא דוקא אם הנפקותא לענין כרת הוא מצד עצם הדין אבל אם הדין מצד עצמו אינו מביא לידי כרת אלא שהדין גורם שעל ידו נשתנה המציאות כגון בציור הנ"ל שאם החוט כשר הוא שוה פרוטה או שע"ז הוא צורך הבגד זה אינו שייך כלל לדין זקן ממרא וכן אם נחלקו

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אבל מי¹³ שאינו מודה בתורה שבעל פה אינו זקן ממרא האמור בתורה, אלא הרי זה בכלל האפיקורסין [ומיתתו בכל אדם].

וחייב בחולק¹⁴ על בית דין הגדול, אחד שנחלקו בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת, או שנחלקו בדבר המביא לידי דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת.

כיצד נחלקו באשה זו אם היא ערוה אם לאו, אם מראה דם זה מטמא באשה או לא, אם זו טמאה לידה או לא, אם זו זבה או לא, אם חלב זה אסור או מותר, וכל כיוצא באלו הרי זה חולק בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת.

וכיצד¹⁵ דבר המביא לידי דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת כגון שנחלקו בעיבור שנה אם מעברים עד הפורים או בכל אדר הרי זה חייב שזה מביא לידי חמץ בפסח, וכן אם נחלקו בדין מדיני ממונות או במנין הדיינים שדיני דמי ממונות הרי זה חייב, שהרי לדבריו של זה שאומר שזה חייב לזה כל שנטל ממנו כדין נטל וע"פ בית דין נטל, ולדבריו של זה שאומר פטור או שאמר שאין אלו ראויין לדון כל שנטל גזל הוא בידו ואם קדש בו אשה אינה מקודשת, ולדברי האומר שלא נטל הבא עליה במזיד

באיסור¹³ של דבריהן דהא דאין אשה מתקדשת בו הוא משום שבפועל אינו שוה כלום אינו נעשה עי"ז זקן ממרא אף דאיכא נפקותא ממחלוקתן לענין קידושין דאורייתא כמו בציצית כנ"ל אבל אם נחלקו באיסור¹⁴ דאורייתא הנפקות' לענין קידושין הוא מצד עצם הדין דלדברי הוקן שהדבר אסור בהנאה אין בו דין ממון דדין האיסור מפקיע חשיבות ממון והוי כאילו נחלקו אם הדבר הוא שלו או אינו שלו דודאי נעשה זקן ממרא עי"ז ואפילו אי נימא דאיסור¹⁵ הן של בעליהן מ"מ אין בהן דין ממון מדין תורה:

¹³ שם פרק ג הלכה א

¹⁴ שם הלכה ב

¹⁵ שם הלכה ב ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ענוש כרת בשוגג חייב חטאת ונמצא הדבר מביא לידי דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת¹⁶ ואם לא תביא המחלוקת לידי כך הרי זה פטור¹⁷.

וי"א¹⁸ שאינו נעשה זקן ממרא על איסור של דבריהם כלל¹⁹, ועל של תורה אינו מתחייב אלא בדבר שהוא מתחייב ממש על זדונו כרת כדמפורש, ועל התפילין שהוא מצות עשה.

אבל התקנות והגזרות שגזרו חכמים למשמרת התורה ולגדר שלה אין להם בלאו הזה אלא סמך בעלמא ואין בהם דין המראה כלל. וכל שכן שהממרה בהן והעובר באחת מהן על דעת שהוא עושה איסור שאינו עובר בלאו הזה ואינו בכלל דין פרשה זו כלל לפי שהיא כולה עונש הממרים לא החוטאים. אמנם הממרא את דבריהם הרי הוא בעונש נידוי.

ד. יועץ שיודע לעבר שנים ולקבוע חדשים כדתנן הן העידו שמעברים את השנה כל אדר

¹⁶ וכן אם נחלקו בדיני מכות אם זה חייב מלקות או אינו, או שחלק במנין הדיינים שלוקין בפניהם הרי זה חייב שהרי לדברי האומר אינו לוקה חובלין הם בו וחייבין לשלם וכל שיטול מהן כדין נוטל, ולדברי האומר בן מלקות הוא כל שיטול מהן גזל הוא בידו ואם קדש בו אשה אינה מקודשת. וכן אם נחלקו בערכין או בחרמין אם זה חייב ליתן או אינו הרי זה חייב, שהרי לדברי האומר אינו חייב ליתן אם לקחו ממנו הרי זה גזל והמקדש בו אשה אינה מקודשת, וכן אם חלק עליהן בפדיון קדשים אם נפדו או לא נפדו הרי זה חייב שהרי לדברי האומר אין זה פדיון אם קדש בו אשה אינה מקודשת, וכן אם נחלקו בעריפת העגלה אם אלו חייבין להביא או לא הרי זה חייב, שהרי לדברי האומר חייבים להביא הרי היא אסורה בהנאה והמקדש בו אשה אינה מקודשת, וכן אם נחלקו בערלה, וכן אם נחלקו בלקט שכחה ופאה אם זה לעניים או לבעל הבית הרי זה חייב, שהרי לדברי האומר לבעל הבית הרי זה גזל ביד העני ואם קדש בו אשה אינה מקודשת, וכן אם חלק עליהן באב מאבות הטומאה כגון נגעי בשר או נגעי בתים או נגעי בגדים הרי זה חייב, שהרי לדברי האומר טהור מותר להכנס במקדש לאכול קדשים, ולדברי האומר טמא אם נכנס או אכל במזיד ענוש כרת ובשוגג חייב חטאת, וכן אם נחלקו בטהרת מצורע אם יש לזה טהרה או אין לו, וכן אם נחלקו בהשקאת סוטה אם זו צריכה לשתות או אינה צריכה הרי זה חייב, שהרי לדברי האומר צריכה אם מת הבעל קודם שתשתה הרי זו אסורה ליבמה, ולדברי האומר אינה צריכה מתייבמת, וכן כל כיוצא בזה צריכין לבדוק ולחקור אם היתה מחלוקת זו מביאה לידי דבר זה ודבר זה מביא לידי דבר שני אפילו אחר מאה דברים אם יבוא בסוף לדבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת, בין שהיה הזקן מיקל והן מחמירין בין שהיה הוא מחמיר והן מקילין חייב. (שם פ"ד ה"ב)

¹⁷ חוץ ממצות תפילין לדעת הרמב"ם כיון שאים יוסיף על מצוות התורה כגון שהוסיף בית חמישי הרי שפסל את הבית הרביעי והראב"ד שם משיג עליו ועיין בכסף משנה ובלח"מ מה שכתבו לבאר מלוקתם ואכמ"ל בזה והכלל שאין במצות עשה זקן ממרא מלבד בתפילין

¹⁸ השנות הרמב"ן לספר המצוות שורש א

¹⁹ וכתב בסוף דבריו שאם קידש אדם בחמין משש שעות ולמעלה ובא אחר וקדשה בקדושין גמורים והורה הזקן שהיא מותרת לראשון ואסורה לשני ולכל אדם והם הורו שהיא אשת השני אע"פ שהתיר דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת ממש כיון שאין מחלוקתם אלא מחמת של דבריהם אינו נעשה זקן ממרא דלא קרינן ביה על פי התורה ע"כ: (ועיין משנה למלך ממרים פ"ד ה"א)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

כבר התבאר במסכת ר"ה דף ז. ששנה מעוברת²⁰ היא שנה שמוסיפין בה חדש²¹, ואין מוסיפין לעולם אלא אדר ואם עיברו חודש אחר אינו מעובר, ועושים אותה שנה שני אדרין אדר ראשון ואדר שני, ומפני מה מוסיפין חדש זה²², מפני זמן האביב כדי שיהא הפסח באותו זמן שנאמר שמור את חדש האביב שיהיה חדש זה בזמן האביב, ולולא הוספת החדש הזה היה הפסח בא פעמים בימות החמה ופעמים בימות הגשמים.

ובזמן חכמי המשנה היה עיבור השנה נקבע על פי בית דין שהיו דנים אם לעבר או לאו, אך עתה הכל לפי חשבון הלוח.

ולפיכך כדי להתאים את שנת הלבנה לשנת החמה חישבו ומצאו שבמחזור של תשע עשרה שנה מצטרפים ההפרשים ביניהם לשבעה חודשים, כלומר, שבכל תשע עשרה שנים צריך להוסיף שבעה חודשים. מכאן קבעו, שבכל מחזור של תשע עשרה שנים תהיינה שבע שנים מעוברות בנות שלושה עשר חודש, ושתיים עשרה שנים פשוטות בנות שנים עשר חודש. השנים המעוברות נקבעו בתוך המחזור בסדר דלקמן: השלישית, השישית, השמינית, האחת עשרה, הארבע עשרה, השבע עשרה והתשע עשרה. כלומר, שבשנים הללו יש שני חודשי אדר, אדר ראשון ואדר שני. השנה שנת התשפ"ה אנו בשנה תשיעית למחזור מספר 305 ולכן אין השנה מעוברת. שנה שעברה שהיתה השנה השמינית היתה שנה מעוברת. ושנת התשפ"ז שהיא האחת עשרה תהיה מעוברת.

ה. מה תשיעי בעי שימור אף עשירי בעי שימור

כתיב בפרשת מצורע²³ (ויקרא טו פסוק יט) וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָכָה דָּם יִהְיֶה זָכָה בְּבִשְׂרָהּ שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּהּ וְגו'. זה משפטה מן התורה, כל אשה בין פנויה בין נשואה שיצא דם ממקורה כללומר מהרחם בין ואפילו לא ראתה אלא טפת דם בחרדל או פחות מזה, הרי זו טמאה.

²⁰ רמב"ם הלכות קידוש החודש פרק ד הלכה א

²¹ ונקראת שנה מעוברת שדומה לאשה מעוברת שנוסף בה הולד ה"נ נוסף בה חדש ואם הוסיפו יותר מחדש כגון ל"א יום או פחות מחדש כגון כ"ח יום אינה מעוברת

²² מלשון זה נשמע שהתוספת הנו אדר השני ובירושלמי מגילה פ"א ה"ה נחלקו בזה ועיין בתוס' ר"ה י"ט ב' ד"ה אדר שס"ל שבראשון הו התוספת.

²³ רמב"ם הלכות מממאי משכב ומושב פרק ה הלכה ה, טור בית יוסף ולבוש יורה דעה סימן קפג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ואפילו לא ראתה אלא פעם אחת הרי זו טמאה שבעת ימים, ומונה ז' ימים עם יום ראיתה, דהא סתם ז' ימים תהיה בנדרתה כתיב עם יום ראיתה משמע, וטובלת בערב בליל ח', ואפילו היתה שופעת דם כל השבעה כן הוא דינה. רק שתפסוק בטהרה ביום ז' קודם בין השמשות, שאם תראה דם גם בין השמשות של ליל ח' אין סברא שתטבול ותטהר בליל ח' שהוא ספק יום ראיתה. וכל זה הוא דין הנדה מן התורה.

מדכתבה התורה בפרשה שאחר זו (שם פסוק כה) וְאַשָׁה כִּי יִזְוֹב זֹבֵב דָּמָה יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת נִדְתָּהּ וְגו', שמע מינה שיש אשה שרואה דם ואינה נקראת נדה אלא זבה, וקבלו חז"ל הלכה למשה מסיני שאחד עשר יום יש אחר שבעת ימי הנדה, ואם ראתה באותן הי"א ימים היא נקראת זבה, ואחר כך חוזרת להקרות נדה, וכן לעולם שבעה ימי נדה וי"א ימי זיבה. והם שחכמים קוראים אותם י"א יום שבין נדה לנדה.

וזה משפטה של הזבה מן התורה, אם ראתה בתוך אלו הי"א ימים יום אחד לבד בין שתראה בתחלת הלילה או בסוף היום רק שתפסוק בטהרה, משמרת כל הלילה שאחר כך אם לא תראה תשכים למחר ותטבול מיד לאחר הנץ החמה אם תרצה, ומ"מ אסורה לשמש כל היום שמא תחזור ותראה בו ביום אחר התשמיש ותסתור ותהיה טמאה למפרע, ותהיה היא ובוועלה חייבים כרת שהרי בעל זבה למפרע, וזו היא שנקראת שומרת יום כנגד יום.

ראתה גם ביום השני ופסקה בו, משכמת ביום השלישי וטובלת אם תרצה, ולא תשמש כל היום מטעם שפירשנו, וגם זו היא בכלל שומרת יום כנגד יום, וזו היא שנקראת זבה קטנה,

ואם ראתה גם ביום השלישי נעשית זבה גדולה, ולא תטהר עד שיהיו לה שבעה ימים נקיים חוץ מיום שפוסקת בו, וטובלת ביום שביעי לאחר הנץ החמה מיד אם תרצה, מיהו אמרו חז"ל גם היא אסורה לשמש בו ביום שמא תחזור ותראה בו ביום ותסתור ספירתה למפרע, והוי ליה בועל זבה למפרע.

ואם עברו כל הי"א יום שבין נדה לנדה ולא ראתה בהן, חוזרת לתחלת ימי הנדות, ואם לא ראתה בכל י"א יום עד יום האחרון טובלת מיד למחרתו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ואינה צריכה לשמור לו יום אח' לטהרתו כיון שגם אם תראה בו אינו מצטרף ליום שלפניו כיון שהוא תחילת ימי נדות.

אבל הרואה דם בעשירי טובלת ביום אחד עשר ומשמרת אותו שאם תראה בו דם אחר טבילה נטמאו כל מהרות שעשתה ונטמא בועלה אף על פי שאינה ראויה להיות זבה גדולה.

וכל זה מדין תורה ומתוך הלכתא למשה מסיני כאשר פירשנו. אבל עכשיו משרבו הגליות ותכפו הצרות ונסתמו מעיני החכמה ואין אנו בקיאים במראה הדמים להבין בין דם טהור לדם טמא, חשו חז"ל שמא יבואו לטעות באיסור כרת, והשוו חז"ל מדותם והוסיפו עוד חומרות על חומרות, עד שאמרו שאפילו אם לא תראה אשה אלא טפת דם כחרדל או אפילו פחות מזה ואפילו פעם אחת, תשב עליו ז' נקיים כזבה גדולה, שלא לחלוק לה ימי טהרתה וטבילתה בשום מראה דם בעולם.

דף פז:

ו. דין בתו מאנוסתו דאמר רבא אמר לי רב יצחק בר

אבודימי אתיא הנה הנה אתיא זמה

כבר התבאר לעיל דף עו. שהבא על אשה²⁴ דרך זנות והוליד ממנה בת, אותה הבת ערוה עליו משום בתו ואף על פי שלא נאמר בתורה ערות בתך לא תגלה, מאחר שאסר בת הבת, שתק מן הבת ואיסורה מן התורה, ואינו מדברי סופרים, לפיכך הבא על בתו מנשואתו חייב שתים²⁵, משום בתו ומשום ערות אשה ובתה.

²⁴ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ב הלכה ו

²⁵ כתב הראב"ד ז"ל אלו השתים אינן אלא לקוברו בין רשעים חמורים, וכתב במ"מ לא הבנתי דבריו שהרי זו מן הנשרפין היא וכבר נתבאר פרק נגמר הדין (דף מ"ו) שקבר אחד היה לנסקלין ולנשרפין וא"כ אפילו לא יתחייב אלא אחת היה נקבר בקבר זה ומה הוסיף כשיש שם שתים ובודאי שדעת רבינו הוא שיש כאן שתים כשאר השתים הנזכרים למעלה בפרק זה והם לענין קרבן ובשונג כנזכר בהלכות שנגות והטעם שאע"פ שבתו אינה כתובה בביאור כבר נתבאר בפ"ק דכריתות שיש קרבן בביתו מאנוסתו ובבת אשתו שאינה בתו וא"כ בהתחבר שניהם דין הוא שיחוייב שתים כמו בשאר הנזכרים למעלה, ועיין לח"מ יש לומר דהוא מפרש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ז. דם הירוק ... וחכמים מטהרין

כל מראה אדום שרואה אשה יוצא ממקורה טמא²⁶, וכן כל הנוטה לאדמומית²⁷, וכן כל מראה שחור, אבל רוב מראות שחורות ניכר שאינם דם אלא דבר חיצוני²⁸.

מראה אפור טהור²⁹, וכן ירוק³⁰ וכחול ולבן וכשעוה³¹, ואפילו יש בו סמיכות והוא עב.

כפירוש התוספות [דבין] הרשעים גמורים ר"ל אצל רשעים כמותו וא"כ אפשר לומר בדוחק דמי שהיה חייב שתים היה נקבר בקבר אחר לא בקבר הנשרפין והנסקלין מפני שהיה רשע חמור מהם:

²⁶ שו"ע נו"כ יו"ד קפח א

²⁷ בנדה (דף יט א) תנן חמשה דמים טמאים באשה, האדום והשחור וכן כרכום וכמימי אדמה (פי' סוג של אדמה מעורב במים) וכמוזוג (יין עם מים), ומבואר דרך צבע אדום טמא מה"ת אלא שיש סוגים שונים של אדמימות, והשחור טמא משום דאדום הוא אלא שלקה, ושאר המראות טהורים אפילו הדומים לאדום, וחז"ל קבלו שאלו הם הטמאים, ובזמנם ידעו להבחין בין דם לדם ממש, והיינו בין אדום הטמא לאדום הטהור. ועוד קתני במשנה שם עמוק מכן טמא, והוא שאדום יותר מהאדום, ודיהה מכן טהור, והוא הבהיר יותר מהאדום דמתניתין, וכן לענין שחור, ובמשך הדורות נתמעט הבקיאיות בהבחנה במראות ולא יכלו להכריע, ואף האמוראים אמרו שאינם בקיאים, ולכן להלכה כל מראה אדום טמא אפילו דיהה, כי אין יודעים מהו אדום ומהו בהיר ועמוק, ומ"מ כל זה דוקא אם הוא מראה הנוטה לאדמימות.

²⁸ ש"ך ב ד"ה ונראה

²⁹ ש"ך שם ד"ה כתם

³⁰ בראשונים בסוכה (לא ב) ובחולין (מו ב) מבואר דיש ג' מיני ירוק, צהוב שנקרא בפוסקים גע"ל (yellow) ירוק (green) וכחול (blue), דכולם נקראים ירוק וטהורים ואפילו כחול חוץ מכחול כהה הדומה לשחור, דידוע דהכחול הוא שחור בשרשו, ואפילו צהוב הנוטה לזהב טהור, דבגע"ל עצמו יש מראות שונות, והרגילות הן ג', יש גע"ל שאינו נוטה לא לגרין ולא לאדום, יש הנוטה לגרין ונקרא גרין – גע"ל, ויש הנוטה לאדום כזהב, (וגם בזה יש כמה מיני זהב כדאיתא ביומא (מד ב) שבעה זהבים הם), ואעפ"כ טהור, ויש צבע זהב שהוא אדום.

³¹ בשו"ע נפסק בסתם דצהוב טהור, בין כחלמון ביצה ובין כשעוה, ומשמע אפילו אם מוצאת בהפסק טהרה, דהא במראות אין נפ"מ בין הפסק טהרה לשאר הבדיקות, ואעפ"כ כתב השלח"ק ומובא בפת"ש (סק"ב) להחמיר לכתחילה במראה גע"ל, והחכ"א (כלל קי"ז ס"ט) החמיר כמוהו בהפסק טהרה, וצ"ע מניין לחומרא זו, ובמתניתין (יט א) פליגי תנאי, דעקביא בן מהללאל מטמא בירוק ות"ק וחכמים פליגי דלת"ק תולין ולחכמים טהור, ולענין נדה למאן דמטהר טהור לגמרי, ולעקביא טמא אפילו לתרומה, ולת"ק דתולין – כיון דלתרומה הוי ספק ולא אוכלין ולא שורפין – גם בנדה טמא, כ"כ הרשב"א שם, ולענין הלכה כתב הב"י כאן דאין בראשונים מי שמטמא בירוק, דהמור והרא"ש ושאר פוסקים כתבו דטהור, אמנם הרמב"ם בפהמ"ש (נדה רפ"ב) כתב דטמא, אך בחיבורו (פ"ה מאסו"ב ה"ו) פסק דירוק טהור, והרע"ב במשניות פסק ג"כ דירוק טמא, ובתיו"ט בדברי חמודות (נדה פ"ב אות כ"ד) כתב בשם תלמידי הר"י בברכות (ל"א) אהא דאר"ז בנות ישראל החמירו על עצמן שאפילו רואות טיפת דם כחרדל יושבות עליו ז"נ דהיו שפירשו דהיינו צבע כחרדל ולא לענין שיעור כחרדל, ותמהו דאינו חומרא אלא דכן מוכח בנדה פ"ב, ותמה התיו"ט דחפש ולא מצא בגמרא דצבע חרדל טמא, וסיים דמ"מ לענין הלכה פשיטא דצריך להחמיר כמותם. ובחכמת בצלאל (י"ט) תירץ דידוע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

מראה חום (ברוי"ן) יש מחמירים ויש מקילים³², ובכתם כשודאי בלי הרגשה יש להקל³³.

חום הדומה³⁴ לבורדו יש להחמיר גם למקילים, כיון שנוטה מאד לאדום, ובכתם אפשר שיש להקל לפי הענין בשעת הצורך, וכן בסתם חום שמחמירים בראי" יש פעמים שמקילים בשעת הצורך.

מראה צהוב (yellow) טהור, אך בנשים שאינן רגילות במראה זה יש מחמירים בהפסק טהרה כשנוטה לזהב, אבל הרגילות בזה וקשה להם להטהר עי"ז אין חייבים להחמיר לכו"ע, ואם אינן רגילות ומחמירות יאמרו שהוא בלי נדר, ובמוך דחוק אין כ"כ מקום להחמיר, וכן מי שלא קיים פו"ר אפשר דאין להחמיר כלל.

מראה ורוד³⁵ יש להחמיר, אך בדרך כלל המראות הטהורים כשהם לחים נוטים לורוד וכשמתייבשים הם לבנים וזה טהור

ח. דם לידה ... מעין אחד הוא התורה שמאתו והתורה טיהרתו

דהחידל האמיתי הוא צהוב חזק, והנך ראשונים פירשו להלכה כת"ק דתולין בתרומה במראה ירוק, וא"כ ירוק הוא חרדל ולכן יש להחמיר, וכן איתא במאירי בנדה שם שפסק דירוק טמא, והא דפסקו כחכמים דעקביא היינו רק בכירוק וכחול, אך בכזהב הלכה כמותו, אמנם במאירי בעדיות (פ"ה) סותר דבריו, דכתב דהלכה כמו שנתבאר בנדה דירוק טהור אפילו כצהוב, וצ"ע אם חזר בו או רק פירש שם כפשוטו דפליגי בכל הירוקים, דנוח יותר לפרש כן כשאר הראשונים, אבל להלכה מש"כ המאירי במקומו יותר עיקר, ועכ"פ דעת תלמידי הר"י והמאירי ותיו"ט דטמא, והוא חיוזק לדעת השלח"ק. אמנם למעשה אין אחר השו"ע כלום, וכן המסורת לטהר, והעידו בפראג שכל הגדולים שם טהרו ללא פוצה פה, ואעפ"כ כתבו להחמיר בצהוב הנוטה לזהב בהפסק טהרה כשלח"ק. ובנשים שאינן רגילות במראה צהוב (רק הירוק המצוי) יש מקום להחמיר כשנוטה לזהב, אבל בנשים שרגילות בזה, ואם נחמיר להם לא יוכלו להטהר, אין חייבים להחמיר, ואם מחמירים יאמרו שהוא בלי נדר, דאף דאין להחמיר נגד השו"ע אבל יש גדולים שכתבו להחמיר, ומ"מ גם החכ"א לא החמיר אלא בהפסק טהרה ולא בבדיקות, וגם אין כ"כ מקום להחמיר במוך דחוק כיון שבו מצטברת ליחה כיון ששוהה בפנים, ומי שעדיין לא קיימו פו"ר אפשר דאין להחמיר כלל, ויעשו שאלת חכם, ועדיין צ"ע ההכרעה בזה. (שבט הלוי ח"ג סקב"א).

³² והדומה לקאווי (כמראה הקפה) אם חזק יש להחמיר, ובבהיר הנטי' יותר להקל, אך צריך הבחנת חכם, ויש גוונים רבים בחום. (ש"ך ב' ד"ה והדומה). נשים שרואות בקביעות מראה חום יש לפסוק כמקילים בחום כדי שלא תאסר לעולם, וגם שאצלם מוכח שאינו דם, שהרי ודאי אינה רואה דם תמיד, אך יש לברר קודם אם כך הי' בשעת יציאה או חזק יותר שאז צריך הבחנה. (ש"ך ב' ד"ה אמנם).

³³ ש"ך ד"ה ולהלכה וד"ה ויש, ומצוי שמראה אדום משתנה בקור וחום באויר לצבע חום, ויש למורה לשאול במראה חום אם כך היה גם בשעת יציאה, או הי' חזק יותר. (ש"ך ב' ד"ה ולהלכה).

³⁴ ש"ך שם ד"ה ובדומה

³⁵ ש"ך ג' אות א' ד"ה ועוד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

דם הנדה³⁶ ודם הזבה ודם הקושי ודם יולדת ודם טוהר של יולדת כולו דם אחד הוא ומזן המקור הוא בא ומעין אחד הוא, ובזמנים בלבד הוא שישתנה דינו, שבתוך שבועיים דיולדת לנקיבה טהורה ולאחר מכן עד שמונים יום דם טוהר הוא, ובתוך שבעה מראית וסת נדה ואחר עשר יום אחר כך זבה ושוב חוזרת לאחר מכן לנדה, ותהיה רואה דם זו טהורה, וזו נדה, וזו זבה.

ט. קישתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום אם שפתה מעת לעת וילדה הרי זו יולדת בזוב

מעוברת שהתחילה³⁷ להצטער ואחזזה חבלי לידה והתחיל הדם לצאת קודם שתלד, אותו הדם הוא הנקרא דם הקושי, והיאך דינו אם בא בימי נדתה הרי הוא דם נדה והרי זו טמאה נדה, ואם בא בימי זיבתה כלומר באחד עשר יום שאחרי ימי נדתה כמו שהתבאר לעיל, ה"ז טהורה שנאמר בזבה (ויקרא טו פסוק יט) דָם יְהִיָּה זָבָה בְּשָׂרָהּ, מפי השמועה למדו זובה מחמת עצמה ולא מחמת ולד, ובלבד שתלד ולד חי, אבל אם הפילה אין קושי לנפלים, אפילו היה הדם שותת ויורד עם החבלים והצער י"ד יום קודם שתלד ה"ז דם קושי וטהור אבל אם התחיל הדם קודם הלידה בט"ו יום או יתר ה"ז דם זיבה והרי היא יולדת בזוב.

בד"א בשלא³⁸ פסקו הצירים והחבלים והצער אלא מתקשה וחולכת עד שילדה, אבל אם ראתה דם ג' ימים או יתר בימי זיבתה בצער וחבלים, ופסק לה הצער ורווח לה מן החבלים אחר השלשה ימים, ועמדה בנחת כ"ד שעות או יתר, אף על פי שלא פסק הדם ואף על פי שחזר הצער והחבלים אחר כ"ד שעות הרי זו זבה, שאילו היה הדם מחמת הולד לא פסק הצער ולא החבלים ואם ילדה אחרי כן הרי זו יולדת בזוב.

י. שנים שדנו דיניהם דין אלא שנקראין בית דין חצוף

³⁶ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ו הלכה א

³⁷ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ז הלכה א

³⁸ שם הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

כבר התבאר לעיל דף ג. שפחות משלשה³⁹, אין דיניהם דין⁴⁰, אפילו לא טעו, אלא א"כ קבלום בעלי דינים⁴¹. והתבאר עוד בדף ה: ו. שכל שאינם שלשה אפילו הם סמוכים בא"י, הודאה שמודים בפניהם כמי שמודה חוץ לבית דין, ויכולים להחליף טענותיהם שטענו בפניהם והכופר בפניהם ואחר כך באו עדים, לא הוחזק כפרן. אבל השלשה, אעפ"י שאינם סמוכים, ההודאה בפניהם כהודאה בב"ד וכן בכופר ואחר כך באו עדים, הוחזק כפרן ואינו יכול לחזור ולטעון.

יא. מנות בשלשה

כבר התבאר לעיל דף ב. שמכות כלומר לדון ולחייב מי שעבר על לאו כדי לתת לו מלקות, בשלשה דיינים סמוכים⁴² ואף על פי שאפשר שימות כשמלקין אותו.

יב. אם בהרת קדם לשער הלבן טמא אם שער לבן קדם לבהרת

טהור ספק טמא

כבר התבאר במסכת נזיר דף סה: וב"מ דף פו. שאין שיער לבן⁴³ סימן טומאה עד שתקדים הבהרת את השיער הלבן שנאמר והיא הפכה שיער

³⁹ שו"ע ונו"כ שם ב

⁴⁰ כתב הב"ח [ריש הסימן ד"ה אין] דלענין קדושין יש להחמיר כשמואל דדיניהם דין. ולפע"ד נראה עיקר דלא קי"ל כשמואל, וכמו שפסקו הרי"ף [ריש פ"ק דסנהדרין] והרמב"ם [פ"ב מסנהדרין ה"י] והרא"ש [פ"ק סי' ג'] וטור [סעיף ג'] ושאר הרבה פוסקים, וכדמוכח בש"ס [ב"ק] פרק החובל דף פ"ד [ע"ב] וגמין פרק המגרש דף פ"ח [ע"ב] וכמ"ש לעיל ס"ק א'. וכן משמע בש"ס פ"ב דכתובות [כ"ב ע"א] גבי קיום ופרק זה בורר [סנהדרין ל' ע"א] גבי אודיתא, דקאמר התם ודילמא רבנן דבי רב אשי (טעי) כשמואל סבירא להו כו'. ומ"ש התוס' שם [בסנהדרין ד"ה ודילמא] דכשמואל ס"ל, [רק] גבי קיום ואודיתא בהא לא קי"ל כוותיה, הוא דוחק גדול, חדא דלישנא דש"ס לא משמע הכי. ועוד, דהא שמואל לא אמר מילתא רק גבי דין. ועוד, דאמאי ניבעי בקיום ובאודיתא ג' טפי מגבי דין, וכן פסק ראב"ן דף קי"א ריש ע"ג [ח"ב סנהדרין ד"ה וכשבוררין], ובעל העיטור דף ג"א [אות פ' ערך פסק דין] ונמוקי יוסף [ריש פ"ג דסנהדרין] וסמ"ג [עשין צ"ז] והריטב"א פ"ב דכתובות [כ"א ע"ב ד"ה א"ר הונא] דלא כשמואל, ע"ש ועיקר. ש"ך שם ה' ועיין תומים (סק"ג) שיש להחמיר כדברי הב"ח ונתי"מ ב משמע כש"ך

⁴¹ או שהוא מומחה לרבים. ובזמן הזה אין דנין דין מומחה לרבים שידון ביחידי בעל כרחו של אדם. רמ"א דם

⁴² רמב"ם הלכות סנהדרין פרק ה הלכה ד ז

⁴³ רמב"ם שם פרק ב הלכה ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

לבן שתהפוך אותו הבהרת, אבל אם קדם שיער לבן את הבהרת הרי היא כבהרת שאין בה סימן טומאה ויסגיר.

ספק שיער לבן⁴⁴ קדם ספק הבהרת קדמה הרי זו טמא, וטומאתו בספק. וי"א⁴⁵ שאינו טמא אלא בבהרת כחצי גרים ואין בה כלום ונולדה בצדה בהרת כחצי גרים ובה שיער אחת וספק שיער קדם ספק בהרת קדמה, או בהרת כחצי גרים ובה שיער אחת ונולדה לה בהרת כחצי גרים ובה שיער אחת, וספק שיער קדם או בהרת קדמה, או בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות ונולדה לה בהרת כחצי גרים ובה שיער אחת או בהרת כחצי גרים ואין בה כלום ונולדה לה בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות, וספק בהרת קדמה או שיער.

יג. לעולם אין הבית טמא עד שיראה כשני גריסין על שתי אנבים בשתי כתלים בקרן זוית ארכו כשני גריסין ורחבו כגרים

כבר התבאר לעיל דף עא. שאין הבית⁴⁶ מטמא בנגעים עד שיהיה בו ארבע אמות על ארבע אמות או יתר, ויהא לו ארבעה כותלים והוא בנוי בארץ באבנים ועפר ועצים, שנאמר (ויקרא יד פסוק מה), אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו וְאֶת פֶּלַע עֵפֶר הַבַּיִת. אבל אם היה בו פחות מארבע אמות על ארבע אמות או

⁴⁴ שם הלכה ט

⁴⁵ אולם עיין מעשה רקח שם שהקשה דבפ' הפועלים אמרינן דהקב"ה אמר טהור ואיך נפסוק הדין היפך דהדין כן הוא ברבה בר נחמני דכן הוא האמת דבספק בהרת קדם לשיער לבן טהור הוא משום דאוקי גברא אחזקתיה ומעיקרו טהור הוא, ולכך העמיד את הרמב"ם שספק טמא רק כשנתרע חזקתו דהיינו שנולד בו בהרת כחצי גרים ואין בה כלום ונולדה לה בהרת כחצי גרים ושוב נסתפק לנו אם השער קדם או תשלום הבהרת קדמה, אז יש לטמא ודאי כיון דאתרע חזקתיה. וזה מדויק הדבר בדברי רבינו שהרי לעיל הל' ו' פסק דין קדמה בהרת לשיער לבן או שער לבן קדם לבהרת ושם היה לו למימר דאם הוא ספק טמא שכן הוא לשון המשנה, אלא ודאי מדלא הזכירו שם אלא סמכו לדין בהרת כחצי גרים ש"מ דדוקא כזה הוא שטמא מהטעם האמור אבל בסתם פשיטא שהוא טהור כמאמר פיו יתברך לעד ועיין להר"ש והתוס' יום טוב ז"ל. וכן זכיתי ומצאתי להרב המבי"ט ז"ל בקרית ספר שכתב וז"ל ונראה דסבר הרב דהאי ספק קאי אהאי בבא דחצי גרים שנולד אח"כ ושתי שערות דקסברי רבנן דכיון שבא חצי גרים ראשון קודם השער סתמא דמילתא דכמו כן קדם חצי אחרון לשתי השערות אבל גרים שלם הבא עם השערות ואין ידוע איזה קדם מודו רבנן לר' יהושע דטהור דספק נגעים להקל מדפתח הכתוב תחילה בטהרה בדכתיב לטהרו או לטמאו וכו' ע"כ לשון הזהב.

⁴⁶ רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק יד הלכה ו ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

שהיה עגול או שהיה בעל שלשה כותלים או בעל חמשה או שהיה בנוי בספינה או תלוי על ארבע קורות אינו מטמא בנגעים,

כמה אבנים יהיו בו אין פחות משמונה שתי אבנים בכל כותל כדי שיהיה כל כותל ראוי לנגע שאין הבית מטמא בנגעים עד שיראה בו כשני גריסין על שתי אבנים שנאמר (שם פסוק מ) אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן הִנָּנֶה, וכמה עצים יהיו בו כדי ליתן תחת המשקוף, ועפר כדי לתת בין פצים לחבירו, אבל אם היה בו פחות משיעורים אלו אינו מטמא בנגעים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

